

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **8 listopada 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocyłowska
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.) SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **8 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **J. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o odsetki

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **5 czerwca 2012 r.** sygn. akt **III U 168/12**

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 lutego 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 83a ust 1 i ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 6a-6e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205 poz. 1585 ze zmianami) stwierdził istnienie nadpłaty w kwocie 437,90 zł i orzekł o jej zwrocie na rachunek bankowy J. B., odmawiając jednocześnie zwrotu odsetek od tej kwoty, a także uchylając poprzednią decyzję z dnia 28 listopada 2011 r. – którą to odmówił zwrotu nienależnie opłaconych składek.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zgodnie z prawem, dokonał zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące styczeń i luty 2003 r. przed upływem 30 dni od wystąpienia przez wnioskodawcę o ich zwrot.

Powyższą decyzję odwołaniem do Sądu Okręgowego Sądu Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu zaskarżył J. B. wnosząc o jej zmianę i zwrot odsetek od nadpłaconej kwoty. Twierdził, że w 2003 r. nie prowadził działalności gospodarczej i już w tej dacie było wiadomo, że należy dokonać korekty dokumentów ubezpieczeniowych za styczeń i luty 2003 r., mimo tego żaden z pracowników organu rentowego nie poinformował go o tej okoliczności.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację leżącą u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 r. zmienił zaskarżoną decyzję nakazując organowi rentowemu wypłatę odsetek od kwoty 437,90 zł od dnia 10 stycznia 2012 r.

Sąd ustalił, że wnioskodawca dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego 1 stycznia 1999 r. i złożył dokumenty rozliczeniowe m. in. za styczeń i luty 2003 r. Na deklaracjach za te miesiące znajduje się podpis odwołującego. Pismem z dnia 18 września 2003 r. poinformowano J. B. o nieprawidłowościach istniejących na jego koncie, w dniu 26 września 2003 r. wyrejestrował się on z ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

W dniu 23 maja 2011 r. Zakład zawiadomił wnioskodawcę o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności na ubezpieczenie zdrowotne. W dniu 24 czerwca 2011 r. organ rentowy wydał decyzję opartą o jego dokumentację rozliczeniową, w której ustalił wysokość zadłużenia ubezpieczonego za okres od lipca 2001 r. do lutego 2003 r. na kwotę 406,67 zł z tytułu zaległych składek i kwotę 483 zł z tytułu odsetek za zwłokę. W decyzji znajdowało się pouczenie o możliwości wyegzekwowania tej kwoty w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r., nr 229, poz. 1954 ze zmianami), nie została ona zaskarżona przez ubezpieczonego, który jedynie wystąpił o umorzenie tych należności. 10 sierpnia 2011 r. zostały wystawione tytuły egzekucyjne stanowiące podstawę zajęcia świadczenia J. B.. Dzień później wnioskodawca dokonał wpłaty na poczet zaległości w wysokości 949,40 zł, w związku z czym postanowieniem z 30 sierpnia 2011 r. umorzono postępowanie egzekucyjne.

Decyzją z 14 października 2011 r. Narodowy Fundusz Zdrowia ustalił, że J. B. był objęty obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od 1 grudnia 2001 r. do 31 grudnia 2002 r. W dniu 10 stycznia 2012 r. złożył on korekty deklaracji dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego za styczeń i luty 2003 r. 18 stycznia 2012 r. ZUS wydał decyzję stwierdzającą istnienie nadpłaty w kwocie 437,90 zł i orzekającą o jej zwrocie na rachunek bankowy wnioskodawcy. Decyzja ta została uzupełniona decyzją zaskarżoną w przedmiotowym postępowaniu w zakresie odmowy zwrotu odsetek od nienależnie zapłaconych składek.

Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd Okręgowy powołał art. 359 § 1 kc i stwierdził, że nadpłata została ustalona w wyniku złożenia korekt dokumentacji rozliczeniowej za styczeń i luty 2003 r. w dniu 10 stycznia 2012 r. i od tej daty wnioskodawcy przysługują odsetki za zwłokę, bowiem jak stwierdził Sąd - skoro na koncie ustalono nadpłatę z tytułu odsetek to winna ona zostać zwrócona. W podstawie prawnej Sąd powołał dodatkowo art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany organ rentowy, który zarzucając naruszenie art. 24 w zw. z art. 41 i 46 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do wypłaty odsetek od kwoty 437,90 zł w sytuacji gdy odsetki od zwróconej nadpłaty nie są nienależne, wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania wnioskodawcy, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu wniesionego środka zaskarżenia Zakład wskazał, że zgodnie z art. 24 ust. 6c, 6d i 6e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek po stwierdzeniu, że zostały one nienależnie zapłacone może wystąpić o ich zwrot, który winien być dokonany w terminie 30 dni od daty wniosku. W przedmiotowej sprawie nadpłatę zwrócono 26 stycznia 2012 r., a więc w ustawowym terminie, który upływał z dniem 9 lutego 2012 r. Końcowo apelujący wskazał, że zwrócona kwota obejmuje zarówno należność główną w kwocie 201,20 zł, odsetki liczone do dnia zapłaty w kwocie 215,90 zł jak i koszty egzekucyjne w wysokości 20,80 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest w pełni uzasadniona i skutkować musi wydaniem wyroku reformatoryjnego.

W pierwszej kolejności wypadnie przypomnieć, że wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą z niewielkimi przerwami od 2 marca 1992 r. do 30 czerwca 2005 r., tym samym zdaniem Sądu Apelacyjnego nie sposób przyjąć, iż może się on skutecznie powoływać na niezajomość prawa w zakresie prawidłowego składania deklaracji ubezpieczeniowych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, jak i ich korekt. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą winny zgłaszać się do ubezpieczeń społecznych, zaś ust. 13 tego art. stanowi, że płatnik składek zawiadamia organ rentowy o wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu w terminie 7 dni od zaistnienia zmian. Tym samym wnioskodawca nie może twierdzić, że Zakład bezprawnie wymusił na nim w sierpniu 2011 r. zapłatę nienależnych składek za styczeń i luty 2003 r., skoro działał on na podstawie złożonych przez J. B. deklaracji, które to zostały skorygowane dopiero w styczniu 2012 r., a więc 9 lat po upływie ustawowego terminu. Organ rentowy był w pełni uprawniony do skierowania do egzekucji należności wnioskodawcy, bowiem decyzja ustalająca wymiar składek z dnia 24 czerwca 2011 r. nie została zaskarżona i jako prawomocna mogła stanowić podstawę wystawienia tytułu wykonawczego.

Wpłacona przez J. B. kwota składek za styczeń i luty 2003 r. została zwrócona mu w całości w dniu 26 stycznia 2012 r. wraz z naliczonymi od 2003 r. odsetkami za zwłokę oraz kosztami postępowania egzekucyjnego, w związku z czym twierdzenia Sądu I instancji jakoby należało zasądzić na rzecz wnioskodawcy odsetki, bowiem na koncie wnioskodawcy widnieje nadpłata z tego tytułu nie mają żadnego oparcia w stanie faktycznym. Także oparcie tego obowiązku na przepisach Kodeksu cywilnego nie ma żadnych podstaw prawnych, bowiem art. 24 ust. 6d ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że zwrot nadpłaconej kwoty następuje w terminie 30 dni od daty zgłoszenia wniosku o jej zwrot. W przedmiotowej sprawie za datę skutecznego złożenia takiego wniosku należy przyjąć 10 stycznia 2012 r., bowiem dopiero z chwilą złożenia poprawnych deklaracji rozliczeniowych mogło dojść do stwierdzenia istnienia nadpłaty na koncie płatnika. Z powyższego wynika, że zwrot nienależnie opłaconych składek za styczeń i luty 2003 r. w dniu 26 stycznia 2012 r. został dokonany przez organ rentowy z zachowaniem ustawowego trzydziestodniowego terminu. W tym stanie rzeczy żądanie wnioskodawcy wypłaty mu odsetek należy uznać za całkowicie nieuprawnione.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i oddalił wniesione odwołanie stosownie do art. 386 § 1 kpc.